

Lakisääteinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Liite Tuusulan kunnan hyvinvointisuunnitelmaan

Sisällysluettelo

1 Johdanto.....	3
2 Lasten ja nuorten palveluita ohjaavat suunnitelmat	3
3 Kasvuolot ja hyvinvoinnin tila	4
3.1 FinLapset2020 -kyselyn nostot.....	4
3.2 Kouluterveyskyselyn 2021 nostot	5
3.3 Move! -mittausten 2021 nostot	6
4 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet	7
4.1 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosittavoitteet 2022.....	8
5 Alueellinen yhdyspintatyö Keusoten kanssa	9
5.1 Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, perhekeskuspalvelujen (sis. neuvolapalvelut) ja lastensuojelun toimivan yhteistyön kehittäminen	10
5.2 Varhaisen tuen ja mielenterveystyön hoitopalveluketjujen rakentaminen.....	11
5.3 Vaikuttavien menetelmien käyttäminen lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukemisessa	12
5.4 Lasten ja nuorten liikkuminen lisäänty vähän liikkuvien ja liikkumattomien parissa	13
6 Laadinnasta vastanneiden yhteystiedot	13

1 Johdanto

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on asiakirja, joka kokoaa keskeiset lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on Hyvinvointisuunnitelman 2021-25 liite.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman avulla **ohjataan, johdetaan ja kehitetään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä** kunnassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa käsitämme nuoret Nuorisolain määrittelemällä tavalla alle 30-vuotiaiksi.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (lastensuojelulaki 12 §) laaditaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelmassa tarkastellaan **lasten ja nuorten palveluja kokonaisuutena**. Suunnitelman sisältö on laaja-alainen ja koskee lapsen ja nuoren kasvuoloja, niiden epäkohtien ehkäisemistä, vanhemmuuden tukea sekä lasten ja nuorten palveluja.

Hyvinvointisuunnitelman vuositavoitteet, toimenpiteet ja arviointi tehdään poikkihallinnollisessa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden **LANUPE-yhteistyöryhmässä**.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumista raportoidaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman raportoinnin yhteydessä vuosittain ja laajemmin valtuustokausittain (**Laaja hyvinvointikertomus**). Keskeisiä seurannan ja arvioinnin kohteita ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin muutokset, palvelujärjestelmän toimivuus ja kasvu ympäristön tilanne sekä suunnitelman tavoitteiden toteutuminen.

2 Lasten ja nuorten palveluita ohjaavat suunnitelmat

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ytimen muodostavat Tuusulan hyvinvointisuunnitelmat osat

- Vapaa-aika, harrastaminen ja kulttuuri
- Hyvinvointi
- Osallisuus ja yhteisöllisyys
- Oppiminen ja osaaminen
- Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Lasten ja nuorten palveluja ohjaavat kunnan [varhaiskasvatussuunnitelma](#), [esiopetuksen opetussuunnitelma](#), [perusopetuksen opetussuunnitelma](#), [lukion opetussuunnitelma](#), [Perusopetuksen opiskeluhooltosuunnitelma 2022-25](#) sekä [Pedagogisen tuen ja oppilashuollon käsikirja perusopetuksessa 2021](#)

Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä on valmisteilla yhteistyössä Keudan kanssa Tutkintokoulutukseen valmistavien opintojen (TUVA) opetussuunnitelma, joka valmistuu hyväksyttäväksi keväällä 2022.

3 Kasvuolot ja hyvinvoinnin tila

Vuonna 2021 voimaan astunut oppivelvollisuuden laajentuminen on muuttanut nuorten toisen asteen opinnot oppivelvollisuuteen kuuluvaksi. Toisen asteen opinnoista tuli maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. 9. luokan opiskelevilla nuorilla on velvoite hakea ja jatkaa toisen asteen koulutuksessa. Kunnalla on valvontavastuu oppivelvollisen opintojen jatkamisen seurannasta.

Pitkään jatkunut koronapandemia on vaikuttanut lasten ja nuorten elämään. Rajoitustoimet ovat koskeneet kasvua ja oppimista etäopetuksen kautta ja ryhmien välistä toimintaa rajaavina käytänteinä. Erityisesti toisen asteen opiskelijoihin etäopetus on vaikuttanut paljon. Koronarajoitteiden vaikutus yhteisöllisyyden kokemukseen arvioidaan olevan suuri. Oppimis- ja hyvinvointivajeen korjaamiseen Tuusula on saanut valtionavustuksia varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden avaaminen ja palauttaminen koronaa edeltäneelle tasolle on tärkeää.

3.1 FinLapset2020 -kyselyn nostot

FinLapset-kyselytutkimus tuottaa säännöllistä seurantatietoa alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä hyvinvoinnista, terveydestä sekä lapsiperhepalveluiden käytöstä ja palvelukokemuksista. Kyselytutkimuksen tiedonkeruu kohdistuu 3–6 kuukauden ikäisiin ja 4-vuotiaisiin lapsiin perheineen niin, että tietoa kerätään neljän vuoden välein.

FinLapset2020-kysely on viimeisin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toteuttaman valtakunnallinen lapsiperheiden hyvinvointiin ja terveyteen liittyvä kysely, josta on saatavilla Tuusulan kuntakohtaisia tuloksia. FinLapset2020-kysely tehtiin huoltajille, joilla on 3-6 kuukauden ikäinen vauva perheessään. Seuraavassa koosteessa on keskeisiä nostoja [Tuusulan tuloksista](#):

indikaattori	synnyttänyt vanhempi	toinen vanhempi
Vanhempi tyytyväinen elämäänsä	100%	92%
Tyytyväinen itseensä vanhempana	94%	89%
Vanhempi kokee kuuluvansa itselleen tärkeään yhteisöön tai ryhmään	62%	73%
Kokee olonsa yksinäiseksi	12%	ei tietoa
Vanhemmalla masennusoireilua	25%	14%
Vanhemmalla uupumuksen oireita	33%	27%
Vanhempi ei koe nukkuvansa riittävästi	64%	57%
Vanhempi kokee perheen taloudellisen tilanteen kohtalaiseksi tai sitä huonommaksi	23%	22%
Kokenut parisuhdeväkivaltaa 12 kuukauden aikana	6%	11%

3.2 Kouluterveyskyselyn 2021 nostot

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toteuttaman Kouluterveyskysely tuottaa monipuolista ja luotettavaa, maakunnallista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta. Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi, ja tuoreimmat tulokset ovat vuodelta 2021.

Kyselyyn osallistuvat seuraavat ryhmät:

- perusopetuksen 4. ja 5. vuosiluokan oppilaat
- perusopetuksen 8. ja 9. vuosiluokan oppilaat
- lukiokoulutuksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat
- ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat

Keskeisiä nostoja tuusulalaisten lasten ja nuorten kouluterveyskyselyn tuloksista esitetään seuraavassa kuvassa:

Tyttöjen tilanne	<ul style="list-style-type: none"> • Masentuneisuus, ahdistuneisuus, päihteiden käyttö lisääntymään päin, kokemus mielenterveyden heikentymisestä ja koulu-uupumisesta, nukkuminen vähentynyt, yksinäisyyden kokemus lisääntynyt
Turvallisuuden kokemus	<ul style="list-style-type: none"> • Seksuaalisen ehdottelun kokemukset hyvin yleisiä, myös fyysisen väkivallan uhka yleistynyt • Tytöillä päihteiden käytön yleistymistä • Kiusaamisen kokemukset lievässä nousussa
Kokemus omasta terveydestä heikentynyt	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiivinen liikkuminen vähentynyt, 8 tunnin yöni vähentynyt, syöminen ja nukkuminen jää netin takia • Kokemus omasta ylipainoisuudesta • Mielenterveyden ja ahdistuneisuuden kokemukset yleisiä
Mielenterveyden asiat	<ul style="list-style-type: none"> • Ahdistuneisuus, masentuneisuus lisääntyneet eri ikäryhmissä • Yksinäisyyden kokemus lisääntynyt
Koulunkäynti	<ul style="list-style-type: none"> • Koulu-uupuminen lisääntynyt, myös keskittymisvaikeudet ja oppimistaitojen vaikeudet lisääntyneet • Toisaalta moni kokee viihtyvänsä koulussa hyvin, ja työrauha on parantunut • Aikuisilta saatu apu sekä välittävä ja oikeudenmukainen kohtelu ovat parantuneet
Ammattikoulussa opiskelevien tilanne	<ul style="list-style-type: none"> • Tulokset yleisesti kautta linjan heikompia kuin lukiolaisilla

3.3 Move! -mittausten 2021 nostot

Move! -mittauksissa selvitetään oppilaiden kestävyyttä, voimaa, nopeutta, liikkuvuutta sekä motorisia perustaitoja ja havaintomotorisia taitoja. Näitä tarvitaan koululaisten arjessa esimerkiksi koulumatkan kävelyyn tai pyöräilyyn, koulu- ja harrastusvälineiden nostamiseen ja kantamiseen, portaiden nousemiseen sekä liikkumiseen erilaisilla alustoilla. Move! -järjestelmän tavoitteena on tukea oppilaita fyysisestä toimintakyvystä huolehtimisessa. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyvät mittaukset toteutetaan kaikille 5.- ja 8.-luokkalaisille. Viimeisimmät Move! -l ovat vuodelta 2021.

Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos Tuusulan osalta on koosteena seuraavissa kuvissa. Tulosten tulkintaohjeen mukaan 44% 5.-luokkalaisista ja 37% 8.-luokkalaisista fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveystä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.

Tulosten yhteenveto: Tuusula Sammandrag över resultat: Tusby

OSIO / AVSNITT	5. luokka/ 5. klass		8. luokka/ 8. klass	
	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor
20 metrin viivajuoksu (mediaani, min:sek)				
20 meters skyttellöpfung (median, min:sek)	04:30	03:37	06:19	04:05
Muutos / Förändring (2020-2021)	-00:04	-00:07	+00:51	-00:14
Vauhditon 5-loikka (mediaani, metriä)				
5-steg utan ansats (median, meter)	7.8	7.7	10.1	8.8
Muutos / Förändring (2020-2021)	+0.0	+0.0	+0.5	-0.1
Heitto-kiinnittöyhdistelmä (mediaani, krt)				
Kast med lyra (median, antal)	12	10	16	12
Muutos / Förändring (2020-2021)	+1	+2	+3	-1
Ylävartalon kohotus (mediaani, krt)				
Höjning av överkroppen (median, antal)	29	29	52	32
Muutos / Förändring (2020-2021)	-3	-1	+10	-3
Etunojapunnerrus (mediaani, krt)				
Armpress (median, antal)	19	24	27	26
Muutos / Förändring (2020-2021)	+3	-1	+1	-4
Liikkuvuus, yhteensä (keskiarvo %, kyllä)				
Kroppens rörlighet totalt (medelvärde %, ja)	79.3	91.2	83.9	90.1
Muutos / Förändring (2020-2021)	+1.1	+1.6	+0.1	-1.2

Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos: Tuusula

Totalt resultat för den fysiska funktionsförmågan: Tusby

Tulos ilmaisee prosenttisuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveystä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet. Lisätietoa fyysisen toimintakyvyn summaindikaattorista: <https://www.sotkanet.fi> (indikaattorit 5477 ja 5478).

Resultatet beskriver den procentuella andel av eleverna vars fysiska funktionsförmåga är på en nivå som eventuellt förbrukar eller inverkar skadligt på hälsan och välbefinnandet. Vid beräkningen har alla delområden av den fysiska funktionsförmågan beaktats. Mer information om summaindikator för den fysiska funktionsförmågan: <https://www.sotkanet.fi> (indikatorerna 5477 och 5478).

Luokka Klass	Pojat Pojkar	Tytöt Flickor	Yhteensä Totalt
5. luokka/5. klass	45 %	42 %	44 %
8. luokka/8. klass	27 %	43 %	37 %
molemmat luokat/båda klasserna	38 %	43 %	-

4 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet

Laaja-alainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma koskee kasvuoloja, niiden epäkohtien ehkäisemistä, vanhemmuuden tukea sekä lasten ja nuorten palveluja.

Keskeiset tavoitekokonaisuudet ovat:

1. Koko perheen hyvinvoinnin vahvistuminen perheen omien voimavarojen käyttöönottamisella

- palvelujen oikealla kohdentamisella ja
- tehokkaalla palveluohjauksella
- lapsi- ja nuorisovaikutusten arvioinnilla osana ennakkovaikutusten arviointia päätöksenteossa

2. Moniammatillisen toiminnan vahvistaminen lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukena

3. Nuorten kasvun tukeminen kohti vastuullista aikuisuutta

- eri toimijoita yhdistävänä toimintamallina ja sen juurruttaminen osaksi Tuusulan palveluverkkoa
- nuorten osallisuuden vahvistamisena päätöksenteossa

4.1 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuositavoitteet 2022

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi asetetaan jokaiselle toimikauden 2022-25 vuodelle erikseen vuositavoitteet. Vuositavoitteita edistetään osana

- Vahvistamme vuoropuhelun ja yhteistyön sujuvuutta palveluiden näkökulmasta yhteistyössä Keusoten ja muiden toimijoiden kanssa.
 - Painotamme ennaltaehkäisyä ja matalan kynnyksen palveluita palveluiden tarjoamisessa.
 - Varmistamme lasten ja nuorten palveluiden tarjoamisen rakenteiden toimivuuden hyvinvointialueen valmistelussa.
 - Teemme hyvää yhdyspintatyötä psyykkisesti huonovointisten lasten ja nuorten tukemiseksi ja ja ohjaamiseksi erikoissairaanhoidon ja oikea-aikaisiin muihin palveluihin.
 - Luomme yhdessä Tuusulan seurakunnan kanssa tehostetun nuorisotyön mallin nuorten ja nuorten aikuisten tukeen.
 - Syvennämme yhteistyötä oppilashuollon palveluissa Keudan kanssa.
- Kehitämme nuorten psykososiaalista toimintaa osana ohjaamo-toimintaa.
 - Arvioimme psykososiaalisen työn tuloksellisuutta sekä asiakaspalautteita.
- Laadimme kulttuurihyvinvointisuunnitelman ja toisen asteen kulttuurikasvatuksen suunnitelman.
- Tuemme opiskelun nivelvaiheissa.
 - Tuemme peruskoulun päättötodistuksen saamista.
 - Kehitämme oppilaanohjausta.
 - Kehitämme oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyviä prosesseja.
 - Teemme yhteistyötä Keudan ja muiden toisen asteen toimijoiden kanssa joustavien jatko-opinto-polkujen kehittämiseksi.
- Vahvistamme yhteisöllisyyttä.
 - Jatkamme Prokoulu –toiminnan laajentamista kaikkiin peruskouluihin.
 - Vahvistamme tiimilukiotoimintaa.
 - Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta arjen ympäristöissä.
- Vahvistamme koulunuorisotyötä.
- Vahvistamme varhaiskasvatuksen varhaista tukea.
 - Perheohjaajat ja taidepedagogit jatkavat toimintaansa.
 - Keusoten toimijoiden jalkautuminen kohtaamispaikkatoimintaan on alkamassa syksyllä 2022.
- Tuemme lapsia ja nuoria koronapandemian aikana syntyneen oppimis- ja hyvinvointivajeen paikkaamisessa.
- Hyödynnämme kouluterveyskyselyn kuntakohtaisia tuloksia lasten ja nuorten palveluiden kehittämisessä.
 - Tuemme lapsia ja nuoria mielen hyvinvoinnin taitojen vahvistamisessa.
 - Tuemme lapsia ja nuoria arjen hallinnan taitojen oppimisessa.

5 Alueellinen yhdyspintatyö Keusoten kanssa

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen on kuntatyön lisäksi alueellisesti vahvasti organisoitua ja yhteistä työtä Keusoten kanssa. Lisäksi siirtyminen hyvinvointialueisiin edellyttää tiivistä kunnan ja Keusote-alueen yhteistyötä jo valmisteluvaiheessa. Keusoten alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tuotu osaksi Tuusulan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Tarkoituksena on selkiyttää yhdyspintatyön rakennetta, tavoitteita, toimenpiteitä ja vastuita sekä Keusotessa että Tuusulassa.

Alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumista raportoidaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman raportoinnin yhteydessä vuosittain. Myös Keski-Uudenmaan alueellinen Lape-ryhmä seuraa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumista. Keskeisiä seurannan ja arvioinnin kohteita ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin muutokset, palvelujärjestelmän toimivuus ja kasvuympäristön tilanne sekä suunnitelman tavoitteiden toteutuminen.

5.1 Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, perhekeskuspalvelujen (sis. neuvolapalvelut) ja lastensuojelun toimivan yhteistyön kehittäminen

Tuusulan kunnan ja Keusoten yhteistyön kuvaamiseksi on koottu alla olevaan taulukkoon varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, perhekeskuspalvelujen (sis. neuvolapalvelut) ja lastensuojelun toimivan yhteistyön malli:

Keusote toimenpiteet	Keusote mittarit	Tuusula toimenpiteet	Tuusula mittarit
Varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyömallien kehittäminen, KUMMI-toiminta Yhteyshenkilö: Saija Numari, koordinoiva esimies	Kokoontumisten määrä (varhaiskasvatus ja kummiterveystoimijat) Kysely varhaiskasvatukselle ja kummi-terveydenhoitajille mallin toimivuudesta ja kehittämiskohteista.	Yhteyshenkilö: Pirjo Lehtonen Päiväkodin johtajien tapaaminen 1krt/vuodessa. Jokaisessa yksikössä käynti 1krt/vuodessa	Tapaamisten toteutuminen
Varhaiskasvatuksessa käytettävien lapsen kasvu ja kehitystä tukevien menetelmien käytön edistäminen osana hyvinvointialueen perhekeskuksen kehittämistä. Yhteyshenkilö: <i>Minna Kairesalo, perhekeskuspalvelujen päällikkö & Kaisa Mannermaa, johtava asiantuntija</i> Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen yhdessä kuntien kanssa. Yhteyshenkilö: Saija Numari, koordinoiva esimies	Keusoten ja varhaiskasvatuksen kanssa yhteistyössä on tehty kysely kunnille tiedossa on alueellisesti yhteiset ja kuntakohtaiset menetelmät lapsen varhaisen tuen tarjoamiseksi.	Yhteyshenkilö: Hannamari Halinen Ihmeelliset vuodet otetaan kunnassa käyttöön MiniVerso käytössä jokaisessa yksikössä Vuorovaikutusleikki (theraplay)	Ihmeelliset vuodet-koulutuksessa käyneiden määrä Toteutettavan toiminta
Keusoten mukanaolo SitKo – hankkeessa. Puuttumisen mallin laadinta koulua käymättömyyteen ja koulupudokkuuteen paikallisia toteutuksia hyödyntämällä Yhteyshenkilö: <i>PEKE, Kaisa Mannermaa, johtava asiantuntija & Teemu Tiensuu, perhesosiaalityön esimies</i> <i>LASU, Johanna Tervanen, johtava asiantuntija, Asiakasohjaus, Jaakko Rytö, lapsiperheiden asiakasohjauksen esimies</i>	Yhtenevät näkemykset, tavoitteet ja toimintatavat yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen on muodostettu yhdessä kuntien ja Keusoten kanssa ja ne on kirjattu yhteiseksi työtä ohjaavaksi suunnitelmaksi.	Yhteyshenkilö: Helena Palola	Toimivat rakenteet
Varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyömallien kehittäminen, KUMMI-toiminta Yhteyshenkilö: Saija Numari, koordinoiva esimies	SitKo-hankkeen mittarit	Yhteyshenkilö: Helena Palola Kouluvalmentajat ja poissaolopuuttumismallin kehittäminen	Sitko-hankkeen mittarit

5.2 Varhaisen tuen ja mielenterveystyön hoitopalveluketjujen rakentaminen

Tuusulan kunnan ja Keusoten yhteistyön kuvaamiseksi on koottu alla olevaan taulukkoon Varhaisen tuen ja mielenterveystyön hoitopalveluketjujen rakentaminen:

Keusote toimenpiteet	Keusote mittarit	Tuusula toimenpiteet	Tuusula mittarit
Rakennetaan seuraavat hoitopalveluketjut - Vanhemman psyykinen hyvinvointi ja vuorovaikutuksen tuki, yhteyshenkilö: Kaisa Mannermaa, johtava asiantuntija - Keskenmeno, yhteyshenkilö: Saija Numari, koordinoiva esimies - Varhainen vanhemman päihderiippuvuuden tunnistaminen ja puuttuminen, yhteyshenkilö: Kimmo Mäkelä, johtava asiantuntija - Psykologiset tutkimukset, yhteyshenkilö: Johanna Alajoutsijärvi, nuorisoasemapalvelujen esimies - Nepsy-lasten hoitopalveluketju, osana Uudenmaan rakennehanketta, yhteyshenkilö: Kaisa Mannermaa, johtava asiantuntija	Hoitopalveluketjut valmiit / kuvattu ja käytössä. Seurataan hoitopalveluketjujen toimivuutta ja vaikuttavuutta.	Yhteyshenkilö: Arjen vanhemmuuden tuki A,b,c) osallistutaan hoitopalveluketjujen kehittämiseen D ja e) johtava psykologi/kasvun ja oppimisen tuen päällikkö	
Digitaalisten ratkaisujen lisääminen osana palveluita: eroneuvonta-chat, Zoturi, sähköinen yhteydenotto ja tekstiviestiasiakaspalautekysely nuorisoasemalla, Yhteyshenkilöt: Pirkko Hansen-Haug, perheoikeudellisen yksikön esimies (eroneuvonta-chat), Johanna Alajoutsijärvi, nuorisoasemapalvelujen esimies (Zoturi, sähköinen yhteydenotto ja tekstiviesti asiakaspalaute)	Yhteydenotot, palautteet, vaikuttavuus	Yhteyshenkilö: Helena Palola, kasvun ja oppimisen tuen päällikkö, Katja Elo, kehittämispäällikkö Tuusulassa osoitettu kouluvalmentajien työaika Zoturi-toimintaan	Käytetyn työajan seuranta
ACE (Adverce childhood experience) – pilotti käynnistynyt (Mlä): Lapsuudenaikaisten haitallisten kokemusten seulominen ensisynnyttäjiltä sekä kohdennettu tuki ja itsehoito-ohjelma. Myös uusperheet, jos jommankumman vanhemman 1. lapsi. Yhteyshenkilö: Saija Numari, koordinoiva esimies	ACE –pilotti mittarit Tehtyjen ACE-interventioiden määrä ACE-toiminnan laajentaminen, kuntien määrä	Yhteyshenkilö:	
Nuorten päihdehoitopolun luominen (Tulevaisuuden lastensuojeluhanke) Yhteyshenkilöt: Johanna Alajoutsijärvi, nuorisoasemapalvelujen esimies ja Suvi Salin, lastensuojelun päällikkö	Päihdehoitopolku kuvattu ja käytössä	Yhteyshenkilö: Tehdään yhteistyötä	
Avoimen matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen perhekeskuksen lähipalveluna. Perhekeskuksen jalkautuvat palvelut ja perhekeskuksen toimipisteet & keskitetty kohtaamispaikkatoiminta (kunnat) Yhteyshenkilö: Mirva Illi-Lampio, erityisasiantuntija	Keusoten tarjoaman lakisäateisen ohjaus- ja neuvontakertojen määrä ja kävijämäärä. Sotepalvelujen lakisäateistä ohjausta ja neuvontaa saaneiden avunsaannin kokemukset kohtaamispaikoissa.	Yhteyshenkilö: Perhetupakoordinaattori Anne Toivio, varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Halinen, kehittämispäällikkö Katja Elo Kehitetään omaa kohtaamispaikka-toimintaa yhteistyössä	Asiakasmäärät, ryhmät, yhteistyökumppanit

5.3 Vaikuttavien menetelmien käyttäminen lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukemisessa

Tuusulan kunnan ja Keusoten yhteistyön kuvaamiseksi on koottu alla olevaan taulukkoon vaikuttavien menetelmien käyttäminen lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukemisessa:

Keusote toimenpiteet	Keusote mittarit	Tuusula toimenpiteet	Tuusula mittarit
Ihmeelliset vuodet -ryhmätoiminnan systemaattinen käyttö perhekeskuspalveluissa ja kunnissa Yhteyshenkilö: Johanna Alajoutsijärvi, nuorisoasemapalvelujen esimies	Kaksi ryhmää toteutetaan alueella vuosittain. Osallistuneiden määrä.	Yhteyshenkilö: Pirjo Lehtonen, varhaiskasvatuksen asiantuntija Koulutukset Ihmeelliset vuodet-menetelmän käyttöön	Koulutetun henkilöstön määrä
Nuorten vaikuttavien psykososiaalisten menetelmien implementointi (IPC, CoolKids) Yhteyshenkilö: Kaisa Mannermaa, johtava asiantuntija & Minna Kairesalo, perhekeskuspalvelujen johtaja	Alueelle koulutettujen määrä, menetelmäohjaajien määrä ja interventioon osallistuneiden määrä (=menetelmien saatavuus alueellisesti).	Yhteyshenkilö: Helena Palola, kasvun ja oppimisen tuen päällikkö Henkilöstön kouluttaminen kyseisten menetelmien käyttöön	Alueelle koulutettujen määrä, menetelmäohjaajien määrä ja interventioon osallistuneiden määrä (=menetelmien saatavuus alueellisesti).
Neuropsykiatrisen valmennuksen toimintamallin toteuttaminen alueellisesti yhtenäisesti. Yhteyshenkilö: Juha Särkkä, perhetyön esimies	Perhekeskuspalveluissa on käytössä alueellisesti yhtenäinen toimintamalli neuropsykiatrisen valmennuksen käyttämiseen. Valmennuksen piirissä olleiden asiakkaiden määrä kunnittain.	Yhteyshenkilö:	
Ihmeelliset vuodet -ryhmätoiminnan systemaattinen käyttö perhekeskuspalveluissa ja kunnissa Yhteyshenkilö: Johanna Alajoutsijärvi, nuorisoasemapalvelujen esimies	Kaksi ryhmää toteutetaan alueella vuosittain. Osallistuneiden määrä.	Yhteyshenkilö: Pirjo Lehtonen, varhaiskasvatuksen asiantuntija Koulutukset Ihmeelliset vuodet-menetelmän käyttöön	Koulutetun henkilöstön määrä

5.4 Lasten ja nuorten liikkuminen lisääntyä vähän liikkuvien ja liikkumattomien parissa

Tuusulan kunnan ja Keusoten yhteistyön kuvaamiseksi on koottu alla olevaan taulukkoon tavoitteet lasten ja nuorten liikkumisen lisäämiseksi:

Keusote toimenpiteet	Keusote mittarit	Tuusula toimenpiteet	Tuusula mittarit
Neuvokas perhe -mallin mukaisen mallin toiminnan toteuttaminen Yhteyshenkilö: Saija Numari, koordinoiva esimies	Neuvontamateriaali on käytössä alueellisesti yhteneväisesti osana terveystarkastusohjelmaa; kyllä/ei	Yhteyshenkilö:	
Keusote mukana alueellisen liikkumis- ja elintapaneuvonnan kehittämisessä Yhteyshenkilö: Tero Seitsonen ja Marjut Suo, erityisasiantuntijat	Liikkumis- ja elintapaneuvonnan prosessi kuvattu ja eri toimijoiden käytössä <ul style="list-style-type: none"> • Tehdyt lähetteet 	Yhteyshenkilö: Mari Hietapakka, terveysliikunnan koordinaattori ja Risto Kanerva vapaa-aikapalveluiden päällikkö Toteutetaan hyvinvointivalmennusta	Valinta liikuntalähetteen perusteella Toteutuneet asiakkuudet Toteutuksen erilliset mittarit

6 Laadinnasta vastanneiden yhteystiedot

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta on toteutettu monialaisesti HYTE- ja LANUPE-työryhmien koordinoimana.

Tarkemmin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sisällöstä voi kysyä:

Kehittämispäällikkö Katja Elo katja.elo@tuusula.fi

Alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman osalta Keusotesta johtava asiantuntija Tero Seitsonen, tero.seitsonen@keusote.fi

Osallisuuden näkökulmasta kehittämispäällikkö Heidi Hagman, heidi.hagman@tuusulafi tai osallisuuskoordinaattori Marjo-Kaisa Konttinen, marjo-kaisa.konttinen@tuusula.fi